

SLM dnr: 2014:140

Lst dnr: 4311-30009-2014

SLM handläggare: Tove Stjärna

Lst handläggare: Annika Willim

08-586 194 19, 076-526 94 19

tove.stjarna@stockholmslansmuseum.se

PM 2015-06-04

Arkeologisk förundersökning i avgränsande syfte av fornlämning RAÄ 105:1-2, fastigheten Säby 3:17, Järfälla socken och kommun

Inledning

Stockholms läns museum har under juni 2015 utfört en arkeologisk förundersökning i avgränsande syfte av fornlämning Järfälla RAÄ 105:1-2, vilken består av ett gravfält. I syfte att klargöra förekomst av eventuella äldre bebyggelse lämningar gjordes också undersökningar norr om nuvarande Säby gårds bebyggelse.

Bakgrund och syfte

Järfälla kommun planerar att uppföra en ny stallbyggnad inom fastigheten Säby 3:17. På platsen för det planerade stallet har det tidigare stått ett stall som finns med på ekonomiska kartan från 1952. Området kring Säby gård är fornlämningsrikt med ett flertal gravfält samt rester av ett stensträngssystem och själva Säby gård har anor sedan 1500-talet. Länsstyrelsen i Stockholms län beslutade därför att en arkeologisk förundersökning skulle utföras. Efter inventering på plats och i samråd med Länsstyrelsen beslutades att gravfältets begränsning inte behövde vidare undersökas då avståndet till exploateringsområdet är tillräckligt. Schakt kom därför endast att tas upp inom exploateringsområdet, se figur 1, i syfte att eftersöka äldre bebyggelse lämningar.

Genomförande

Inom exploateringsområdet grävdes 12 schakt på sammanlagt ca 115 m². Schakten grävdes med maskin försedd med planerskopa. I schakt 1-5, samt 9-11 påträffades på mellan 0,2-0,4 m djup den betongplatta som det äldre stallet vilat på. Massorna ovanför betongplattan bestod av påfört fyllnadsmaterial. Det var ej möjligt att ta sig igenom betongplattan med den maskin som användes. I schakt 3 påträffades grundmuren till stallet, vilken bestod av cirka 1 x 0,5 m rektangulära stenblock. I detta schakt kunde det konstateras att massor förts på till ett djup av cirka 2 meter och att grundmuren vilade på lera. Även i schakt 10 återfanns grundmuren och här gick det även att se att tjockleken på betongplattan var cirka 0,25 meter. Fyllningen i schakten utanför där betongplattan påträffades, schakt 7, 8 och 12, bestod även den av påförda massor av samma typ som i övriga schakt. Inget av antikvariskt intresse påträffades.

Området närmast den befintliga stallbyggnaden inventerades. En grundmur, till stenarnas storlek och byggt teknik mycket lik den grundmur som påträffades i schakt 3 och 10, mättes in. Inga schakt grävdes inom detta område eftersom verksamheten i stallet fortfarande var pågående. Stallet är byggt på en höjd och i den befintliga vägen upp till byggnaden sticker berg i dagen upp, vilket gör det troligt att berget befinner sig strax under jordmanteln.

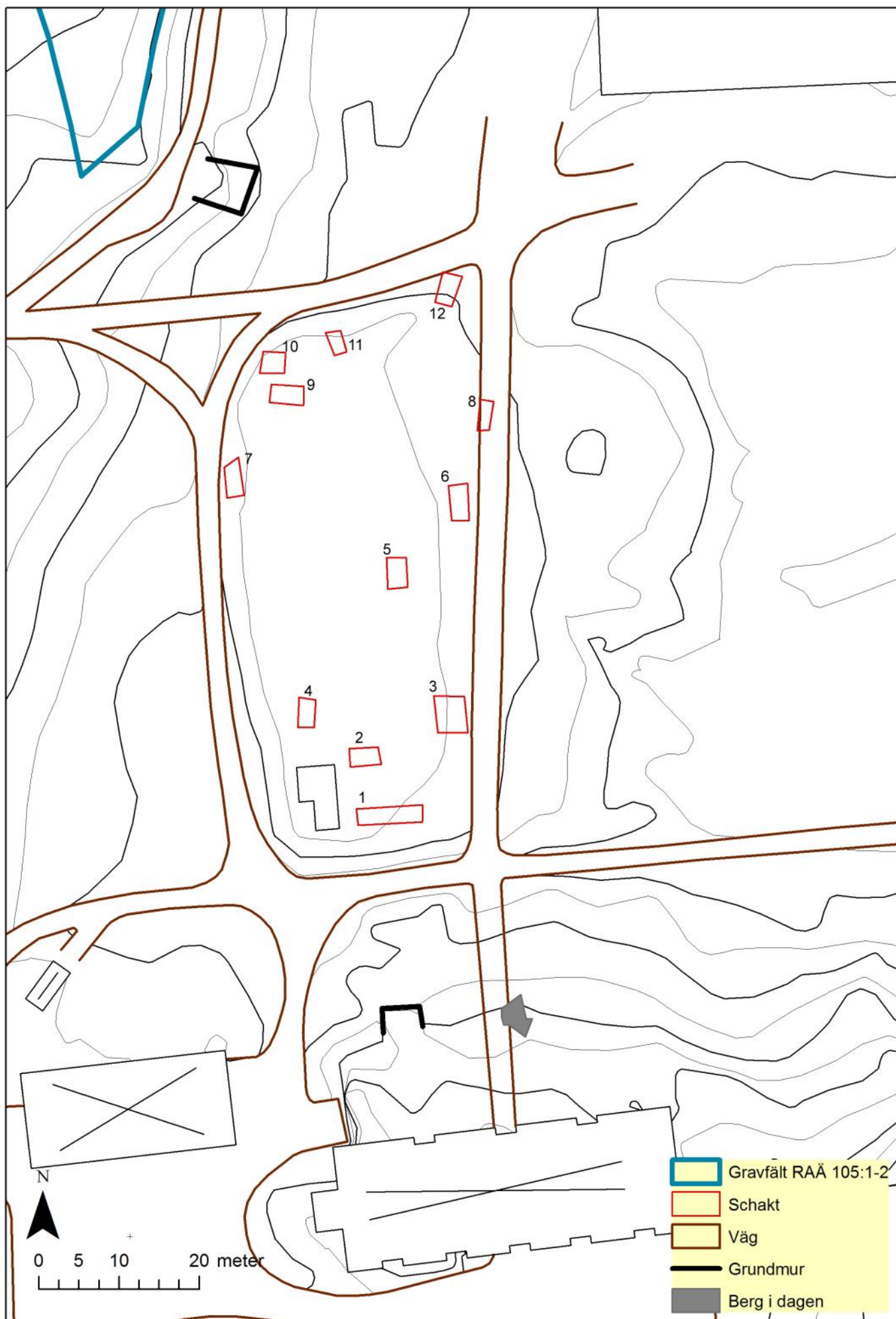

Fig.1. Schaktplan över området. Skala 1:600.

Resultat

Sammanlagt grävdes 12 schakt inom undersökningsområdet. Inget av antikvariskt intresse påträffades. Samtliga schakt visade att massor har först på, troligen i och med rivandet av den äldre stallbyggnaden, till en tjocklek mellan 1,2-2 meter. Fyllnadsmassorna följdes direkt av bottenleran varför det även är troligt att man i och med byggandet av stallet redan fört bort massor från platsen.

Hela den upphöjda yta som är planerad för den nya stallbyggnationen består sålunda av påförda massor samt grundmuren och betongplattan från den äldre rivna stallbyggnaden

Administrativa uppgifter

Länsstyrelsens beslut, dnr:	4311-30009-2014
Stockholms läns museum,	dnr: 2014:140
Landskap:	Uppland
Kommun:	Järfälla
Socken:	Järfälla
Fastighet:	Säby 3:17
Fornlämning:	Järfälla 105:1-2
Typ av undersökning:	Arkeologisk förundersökning
Orsak till undersökningen:	Byggnation
Uppdragsgivare:	Järfälla kommun
Undersökningsperiod:	Juni 2015
Projektgrupp:	Tove Stjärna, Tina Mathiesen
Arkivmaterial samt mätfiler:	Förvaras i Stockholms läns museums arkiv
Fynd:	Inga fynd tillvaratogs